

Försvarsdepartementet och sändlista

Ert tjänsteställe, handläggare
Försvarsdepartementet

Ert datum
2022-03-07

Er beteckning
Fö2022/00316

Vårt tjänsteställe, handläggare
LEDS PLANEK

Vårt föregående datum

Vår föregående beteckning

Försvarsmaktens svar på regeringsuppdrag om stärkt förmåga

(Två bilagor varav en hemlig)

Regeringen har den 7 mars 2022 beslutat att ge Försvarsmakten i uppdrag att redovisa åtgärder för att stärka den operativa förmågan ytterligare. Myndigheten ska i arbetet med uppdraget utgå från att ytterligare ekonomiska medel tillförs från och med 2022.

Det ryska väpnade angreppet mot Ukraina har medfört omedelbara åtgärder avseende svenskt stöd till Ukraina. Riksdagen bemyndigade den 28 februari regeringen att skänka försvarsmateriel i form av pansarskott, skyddsvästar, hjälmar och dygnsportioner av livsmedel.¹ Samma dag uppdrog regeringen till Försvarsmakten att transportera samt överlåta materielen till Ukraina.²

Rysslands anfall mot Ukraina är en del av en större kontext där landet strävar efter att omkullkasta den europeiska säkerhetsordning som bland annat den svenska säkerhetspolitiken vilar på. Staters rätt att själva göra sina säkerhetspolitiska vägval ifrågasätts och Ryssland menar att länder i dess närhet ska foga sig efter ryska intressen.

Säkerhetssituationen i Europa och svenskt närområde är nu sådan att ytterligare förstärkning av totalförsvaret bör prioriteras och samarbetet med andra länder och organisationer intensifieras. Försvarsmaktens bedömningar från tidigare redovisningar kvarstår. Redan beslutad inriktning innebär att den operativa förmågan ökar över tid, men även på lång sikt kommer det att kvarstå obalanser mellan

¹ Bet. 2021/22:FiU40, rskr. 2021/22:175.

² Uppdrag till Försvarsmakten att lämna stöd till Ukraina, Fö2022/00232 (delvis), 2022-02-28.

(MLÖ)

verkansförband och stödfunktioner, vissa begränsningar i verkansförmåga inom ramen för gemensamma operationer samt begränsad uthållighet.

Samtidigt är Försvarsmakten beroende av en fortsatt utveckling av totalförsvaret som helhet för att övriga delar av samhället kan stödja det militära försvaret i erforderlig omfattning.

Försvarsmakten har i ett första steg, den 24 februari 2022, redovisat förslag på åtgärder utifrån en oförändrad totalekonomi för perioden 2022–2025.³

Föreliggande redovisning har tagits fram under mycket kort tid, men utgår från den kunskap om behov som tidigare har redovisats och som i allt väsentligt alljämt gäller. Särskild vikt har lagts vid genomförbarhet i det korta tidsperspektivet och de förslag avseende materiel som redovisas utgår från vad Försvarsmakten bedömer finns tillgängligt att kunna anskaffa, om ytterligare ekonomiska resurser tillförs.

Underlaget innehåller ingen hemställan om bemyndiganden. Försvarsmakten avser inkomma med detta efter eventuella regeringsbeslut om verkställande av de föreslagna åtgärderna. Redovisningens förslag innebär i många fall behov av infrastruktur, vilka i ljuset av den korta beredningstiden inte har varit möjliga att fullt ut beräkna. Även på detta område kommer Försvarsmakten att behöva återkomma efter beslut om genomförande.

Försvarsmakten utgår från att myndigheten senast i samband med redovisningen mot kontrollstationen 2023 i november i år kommer att ges möjlighet att lämna ytterligare förslag rörande den utveckling som myndigheten förordar även på längre sikt.

I det korta perspektivet kan den sammanlagda operativa förmågan ökas genom förstärkningar av stödfunktionerna underrättelse- och säkerhetstjänst, ledning samt logistik. Förstärkt underrättelseförmåga möjliggör bland annat en säkrare förvarning och detektering vilket bidrar till handlingsfrihet och möjliggör att beslut om beredskapsanpassningar och spridning kan tas. En utvecklad förmåga till bl.a. central och operativ ledning är en förutsättning för att leda och genomföra såväl nationella som multinationella gemensamma operationer samt för att ge och ta emot stöd. Slutligen kan en stärkt försörjningstrygghet, robustare distributionskedjor och utökad lagerhållning skapa förutsättningar för ökad uthållighet.

Ekonomiska förstärkningar under försvarsbeslutsperioden 2021–2025 (samt inom den längre tidsperiod som investeringsplanen omfattar) kan inom flera områden ge snabb positiv påverkan på operativ förmåga. Försvarsmaktens rekommendation är att i rådande omvärldsläge undvika detaljstyrningar och

³ FM2021-19703:6, 2022-02-24

beslut om enskilda åtgärder. Handlingsfrihet behövs för myndigheten för att möjliggöra anpassning och optimering vid varje givet tillfälle.

För att accelerera takten i tillväxten är det nödvändigt att beslutstider inom flera områden förkortas och förenklas samt att olika beslutsnivåer ges mandat att agera snabbt vid förändringar. Risken är annars överhängande för att tillväxten begränsas trots att ekonomi tillförs. Detta kommer även att kräva att totalförsvarets behov ges större tyngd vid prioriteringar och avvägningar inom ett flertal olika politikområden.

Utöver att lämna förslag på områden där förmågan kan förstärkas beskriver Försvarsmakten därför i föreliggande underlag även behov av översyn av lagstiftning och regelverk, delegering av beslutsmandat samt förändringar i den finansiella styrningen.

1. Huvudsakliga områden där förmågan kan ökas

I ett första steg ser Försvarsmakten möjligheter att med tillförd ekonomi öka förmågan, samt till läglighetsköp där produktions- och leveransförutsättningarna är gynnsamma, utöver det som tidigare redovisats i budgetunderlaget för 2023.

Tidigareläggningar bedöms kunna göras genom att militärregionernas säkerhetsförband sätts upp tidigare samt att eldhandvapen anskaffas tidigare än planerat.

Åtgärder är möjliga inom följande områden, vilka även framgår av den hemliga redovisningen (bilaga 1):

Uthållighet

- anskaffning av drivmedel, livsmedel, sjukvårdsmateriel och sjukvårdsförnödenheter, inklusive läkemedel
- anskaffning av ytterligare reservdelar och utbytesenheter till materielsystem
- stärkt tillgång till reservkraft
- anskaffning av ytterligare fordon, lastbilar, multifunktionsfordon, drivmedelsmateriel, tankbilar, truckar och tunga släp
- ytterligare finkalibrig ammunition anskaffas
- utökad mängd granatgevärsammunition
- utökad mängd samt renovering av granatkastammunition
- ytterligare fältförplägnadsmateriel och tält
- motmedel fjärrstyrda flygsystem (C-UAS)
- utökade möjligheter till gemensam planering med fler länder och organisationer, i likhet med det samarbete som Sverige har med Finland

Kvalificerad ammunition

- luftvärnsrobotar
- jaktrobotar
- pansarvärnsvapen
- marin 57 mm-ammunition och motmedelsammunition

Förmågehöjning på Gotland

- anskaffning av ytterligare granatkastarpansarbandvagnar
- förstärkt pansarvärnsförmåga

Personal

- generell personalförstärkning inom olika områden

Personlig utrustning

- personlig utrustning (uniformer, hjälmar, kroppsskydd mm)
- tidigare anskaffning av eldhandvapen

Förvarning och detektering

- förmåga till förvarning, såväl genom förstärkt organisation som med tekniska åtgärder
- tidigare uppsättning av militärregionernas säkerhetsförband
- mörkerutrustning
- säkerhetshöjande åtgärder

Ledning

- ökad tillgänglighet till ledningssystem, genom utökad mängd teknisk driftspersonal
- förtätning av tekniska system för interoperabilitet med tredje part
- ökad förmåga till precisionsbekämpning i samverkan med tredje part, såväl genom förstärkt organisation som med tekniska åtgärder

Rörlighet och skydd

- anskaffning av ytterligare bandvagnar
- anskaffning av splitterskyddade enhetsfordon
- ökad CBRN-förmåga, såväl materiel som metoder

- livstidsförlängning av återstående stridsbåtar

Läglighetsköp

- anskaffning av ersättare till Tp 84, steg 2

Verkan

- utökad ambition divisionsartilleri
- förstärkt kustrobotförmåga
- ökad rörlighet IFLV

En generell osäkerhet med flera av åtgärderna ligger i realiserbarheten där åtgärderna är beroende av externa leveranser, t.ex. från industrin, där marknaden för krigsmateriel bedöms vara osäker under de närmaste åren. Särskild vikt har dock lagts vid möjligheten att kunna göra s.k. läglighetsköp, d.v.s. köpa sådant som är tillgängligt, i likhet med hur Sverige för närvarande planerar att anskaffa ersättare till Tp 84.

Därutöver vidtar Försvarsmakten kontinuerligt åtgärder för att anpassa beredskapen, vilket påverkar ekonomin redan under 2022.

För flera av de ovannämnda åtgärderna kommer infrastrukturella behov att uppstå, som förråd för materiel, lager för drivmedel och ammunition, uppställningsplatser för fordon, hamnar m.m. Detta understryker vikten av de behov inom infrastrukturområdet som Försvarsmakten tidigare pekat på av att se över vissa bestämmelser i plan- och bygglagen för att skapa bättre förutsättningar för en rationell produktion.

2. Tillgång till materiel och förnödenheter

I enlighet med vad som tidigare beskrivits arbetar Försvarsmakten och Försvarets materielverk med att identifiera möjligheter att tidigarelägga investeringar för att förstärka den militära förmågan i det korta tidsperspektivet.

I det korta perspektivet, förordar Försvarsmakten att investeringar görs för att öka lagerhållning av beredskapsvaror samt att anskaffning av personlig utrustning och eldhandvapen utökas. Detta för att öka uthållighet samt att det, i så stor utsträckning som möjligt, finns möjlighet att utrusta alla oavsett personalkategori. I det medellånga perspektivet, förordar Försvarsmakten att investeringar i huvudsak görs för att utöka kvantiteten i redan lagda beställningar.

I sammanhanget bör även beaktas att marknaden för krigsmateriel med all sannolikt kommer att förändras när många länder kommer att öka sina investeringar i sina försvar. Samtidigt kommer nationer sannolikt i allt större

utsträckning att vilja värna inhemsk försvarsindustri för att ha tillgång till produktionskapacitet. Till dess att produktionskapaciteten har ökats så kommer leverantörerna att placera olika beställare i kö, där Sverige riskerar att hamna långt ner i prioriteringsordningen beroende på hur snart beslut om anskaffning kan ske.

Produktionsbegränsningar vid industrin kommer därmed med all sannolikhet att försämrats relativt myndighetens tidigare bedömningar. De varor som snabbt kan levereras kommer i huvudsak att vara färdigutvecklad materiel med produktionslinjer som kan utökas med mindre investeringskostnader.

3. Personell tillgänglighet och förstärkning

Försvarsmakten har identifierat personalområdet som en funktion där stor effekt kan uppnås med relativt små medel. En utökad personell tillgänglighet i lägre beredskapsnivåer än höjd beredskap och mobilisering ger positiv påverkan på den operativa förmågan. Detta görs i första hand genom att anställa personal. De huvudsakliga personalkategorierna är kontinuerligt och tidvis tjänstgörande soldater och sjömän samt civila specialistkompetenser, vilket även skulle frigöra militära kompetenser för militära uppgifter.

Åtgärder inom personalområdet ger ökad handlingsfrihet och personell uthållighet under en utdragen säkerhetspolitisk kris. Det skulle även medge att Försvarsmakten kan producera och utbilda krigsförband, parallellt med att vidta åtgärder för höjd beredskap. Det ger också en högre omedelbar tillgång på stående förband för att snabbt kunna möta en angripare. Ökade personalvolymerna kan också ge högre tillgänglighet på kvalificerade plattformar som exempelvis dubbla besättningar på fartygsförband, i andra stående förband samt möjliggör ökad bemanning vid internationella staber.

Myndigheten har själv mandat att anställa personal, oavsett kategori, men med mer flexibla finansiella villkor kombinerat med högre anslag bedömer Försvarsmakten att det finns ett antal områden där ett ökat antal anställda skulle kunna höja förmågan. Som anförts i bland annat BU 23 samt i Försvarsmaktens underlag 24 februari 2022 är flexibiliteten viktig för att kunna sätta högre ambitioner i detta hänseende.

Den personella förstärkningen omfattar omkring 2 000 anställda i olika personalkategorier och syftar till att öka förmågan till ledning och logistik samt avhjälpa brister vid beredskapsanpassningar där det i dagsläget saknas uthållighet beroende på singelkompetenser eller underkritiska volymer inom kompetensområden. Vidare skapas förutsättningar för tillväxt med fler krigsförband efter 2025 då samma tillskott även utgör grund för försörjning och utbildning i grundberedskap.

Försvarsmakten överser sedan en tid processerna för t.ex. säkerhetsprövning, i syfte att underlätta rekryteringen till organisationen, förenkla genomförandet av repetitionsutbildning och korta tiderna vid ansökningar till Hemvärnet.

3.1. Antalet som grundutbildas är tillräckligt i perioden

Antalet värnpliktiga som planeras att genomgå grundutbildning är tillräckligt stort för den beslutade krigsorganisationen. I syfte att fortsatt kunna ha balans mellan tillväxt, beredskap, nationella insatser och grundutbildning ser Försvarsmakten inget behov av att utöver liggande planering ytterligare öka antalet som ska grundutbildas under åren fram till 2030 för att försörja nu beslutad krigsorganisation. Med det förbandsomsättningsystem som tagits fram och tillgången till värnpliktiga i personalreserven är krigsorganisationens behov tillgodosett.

4. Förutsättningar för verksamhet med tredje part

Förmågan att genomföra gemensamma och koordinerade operationer med tredje part är väsentlig för att kunna bidra till regional säkerhet.⁴

Utökade möjligheter till gemensam planering, i likhet med det samarbete som Sverige har med Finland, med fler nationer skulle stärka förmågan att i kris samverka med tredje part.

Vad avser givande och mottagande av militärt stöd inför eller under en väpnad konflikt, instämmer Försvarsmakten i regeringens tidigare bedömning att detta så långt som möjligt måste planeras och i största möjliga utsträckning samordnas med berörda aktörer.⁵ I nuläget finns enbart lagstiftning rörande militärt stöd till och från Finland. Det kan i sammanhanget noteras att motsvarande lagstiftning i Finland är generellt hållen och inte avgränsad till Sverige och det svensk-finska fördjupade försvarssamarbetet. En motsvarande lag som är generellt utformad och som möjliggör för mottagande av militärt stöd från andra länder och organisationer – alternativt organisationer och en viss avgränsad krets av andra länder inom dessa, t.ex. EU och Nato samt i första hand Danmark, Norge, Storbritannien och USA – bör tas fram.⁶

5. Totalförsvaret

Regeringen har i december 2020 beslutat om en inriktning för en sammanhängande planering för totalförsvaret samt om anvisningar för det civila

⁴ ”Gemensam operationsplanering med Finland och samordnad operationsplanering med Danmark, Norge, Storbritannien, USA och Nato är av stor betydelse.”, Inriktning för Försvarsmakten 2021–2025, 2020-12-17.

⁵ Prop. 2020/21:30, s 69.

⁶ Hemställan om översyn av lagstiftning, FM2020-17129:1, 2020-12-03.

försvaret under försvarsbeslutsperioden 2021–2025. Försvarmakten betonar att myndigheten ser behov av att tillväxten accelereras även inom det civila försvaret, både för att tillgodose de behov som finns inom det militära försvaret liksom att kunna ha god beredskap inom flera samhällssektorer.

Om ekonomiska medel även tillförs det civila försvaret anser Försvarmakten att det är särskilt angeläget för det militära försvarets förmåga att dessa tillskott i närtid riktas mot åtgärder inom följande områden:

- De verksamheter i samhället som är kritiska för det militära försvaret ska ha tillgång till reservkraft.
- Transportkapaciteten inom drivmedelsförsörjning förstärks.
- Centrala aktörer i det civila försvaret ska ha den utrustning som krävs för säker kommunikation med Försvarmakten
- Det finns möjligheter till alternativa och/eller skyddade ledningsplatser för centrala aktörer inom det civila försvaret.
- Centrala myndigheter, i första steget de beredskapssektorsansvariga, har en övad och prövad krigsorganisation.
- Stärkt sjukvårdsförmåga.

Liksom inom det militära försvaret behövs även andra åtgärder än ekonomiska tillskott för att förbättra förmågan i det civila försvaret. I mars 2021 redovisade utredningen Ansvar, ledning och samordning inom civilt försvar sitt slutbetänkande⁷. Försvarmakten lämnade den 10 juni 2021 remissyttrande på betänkandet.⁸ Myndighetens uppfattning är att ändamålsenliga och tydliga lednings- och ansvarsförhållanden för att skapa samordning mellan det militära och civila försvaret är avgörande för ett stärkt totalförsvar. I syfte att öka den samlade förmågan inom totalförsvaret anser Försvarmakten att det krävs flera beslut om struktur och mandat i det civila försvaret, i linje med det utredningen har föreslagit.

6. Rättsliga förutsättningar

Myndigheten hemställde i december 2020 om att beredskapslagstiftningen bör ses över i sin helhet, att de rättsliga förutsättningarna för att upptäcka, bedöma och omhänderta s.k. hybrida och icke-linjära hot ses över samt om en översyn av de rättsliga förutsättningarna för Sverige att ta emot militärt stöd från andra länder.⁹

⁷ Struktur för ökad motståndskraft, SOU 2021:25.

⁸ Remissyttrande Struktur för ökad motståndskraft (SOU 2021:25), FM2021-8946:2, 2021-06-10.

⁹ Hemställan om översyn av lagstiftning, FM2020-17129:1, 2020-12-03.

Utöver dessa åtgärder har myndigheten vid flera tillfällen hemställt om rättsliga förändringar avseende myndighetens tillståndsansökningar enligt miljöbalken och ändringar i miljöprövningsförordningen, senast i budgetunderlaget för 2023. Försvarsmakten har även lyft behov av förändringar av plan- och bygglagstiftningen inom ramen för arbetet med Bygglovsutredningens slutbetänkande SOU 2021:47. Myndighetens uppfattning är alltjämt att en översyn behövs snarast. Med hänsyn till det rådande omvärldsläget understryks att reformer enligt tidigare framförda behov skulle kunna ge omedelbar effekt på försvaret av Sverige.

Försvarsmakten stödjer även FMV resonemang rörande regelverket avseende offentlig upphandling (LUFSS) i bifogat yttrande.

7. Finansiell styrning

7.1.1. Ökad handlingsfrihet mellan budgetår

Ekonomiska tillskott ger Försvarsmakten förutsättningar för att öka den operativa förmågan. Därutöver är handlingsfrihet en framgångsfaktor för att kunna hantera olika händelseutvecklingar för att snabbt kunna omsätta ekonomiska och andra resurser i ökad försvarsförmåga. Inom det ekonomiska området är det utökad anslagssparande och anslagskredit som är förutsättningsskapande för myndighetens utveckling av grund- och krigsorganisationen. Försvarsmakten har föreslagit förändrade villkor i sitt underlag till regeringen den 24 februari 2022.

Planering för tillväxt är i grunden förknippad med osäkerheter och ökar ytterligare med anledning av händelseutvecklingen i närområdet. Redan i tidigare underlag har Försvarsmakten konstaterat att osäkerheterna leder till onödig försiktighet i planeringen. I förlängningen riskerar denna försiktighet att leda till att Försvarsmakten inte kan upparbeta tilldelade ekonomiska medel och att den operativa förmågan inte kan utvecklas i beslutad takt.

7.1.2. Delegerat beslutsmandat för investeringar

Myndigheten har senast i budgetunderlaget för 2023, hemställt om att regeringen ändrar den ekonomiska beloppsgränsen för investeringar i materiel och anläggningar.

Myndigheten har föreslagit att regeringen höjer beloppsgränsen till 500 miljoner kronor. En höjning av beloppsgränsen skulle ge Försvarsmakten större handlingsfrihet och förutsättningar för att agera snabbare, samt medföra att regeringens beslutsfattande i första hand krävs för ekonomiskt stora och strategiskt viktiga materielinvesteringar. Övriga kriterier föreslås kvarstå för objekt som underskrider 500 miljoner kronor men som är av större betydelse, underställs regeringens beslutsfattande.

Inom ramen för Försvarmaktens underlag den 24 februari 2022 föreslog myndigheten att regeringen skulle delegera till myndigheten att besluta om lageruppbbyggnad av beredskapsvaror även om inköpsbeloppet skulle överstiga 200 miljoner kronor.

Höjd beloppsgrens samt ökade möjligheter till anslagskredit förbättrar förutsättningar för Försvarmakten för läglighetsköp, men ytterligare anpassningar kan behöva göras.

7.1.3. Lageruppbbyggnad beredskapsvaror

Regeringen har, i regleringsbrevet för Försvarmakten, beslutat om att myndigheten undantas från 12 § anslagsförordningen (2011:223). Undantaget innebär att Försvarmakten belastar anslagsposterna 1:1.3 och 1:3.2 vid anskaffning av ammunition och reservdelar. När de aktuella beredskapsvarorna används i förbandsverksamheten belastas anslagsposten 1:1.1 med kostnaden och motsvarande belopp förs till 1:1.3 som intäkt för att finansiera anskaffning för att återställa lagernivån. Metoden har tillämpats sedan ca 15 år.

Försvarmakten bedriver ett arbete med att förändra den ekonomiska modellen för att i förlängningen kunna ta bort undantaget i regleringsbrevet. Detta kommer innebära att anslagsbelastning enbart sker vid anskaffning. Det förutsätter dock beslut av regeringen, bl.a. krävs överföringar av ekonomiska medel från anslagsposten 1:1.1 *Förbandsverksamhet och beredskap* till 1:1.3 *Vidmakthållande av materiel och anläggningar*.

Försvarmakten ser behov av att undantaget i regleringsbrevet tillfälligt utvidgas så att det omfattar samtliga beredskapsvaror. Detta omfattar därmed även sådana varor som myndigheten omklassificerar till beredskapsvaror, i första hand drivmedel.

8. Behov av regeringsbeslut

Av uppdraget framgår att Försvarmakten ska redovisa behov av beslut från regeringen, exempelvis beställningsbemyndigande inklusive när åtagandena beräknas infrias. I avvaktan på att regeringen avgör vilka åtgärder som ska genomföras redovisar Försvarmakten enbart en generell bedömning avseende de finansiella förutsättningarna. Ytterligare beredning kommer därmed behöva genomföras i ett senare skede.

För att myndigheten ska kunna påbörja genomförandet av åtgärder som förutsätter utökade anslagsramar behöver regeringen fatta beslut om förändrad anslagstilldelning 2022 liksom nya ekonomiska planeringsramar för påföljande planeringsperiod¹⁰.

¹⁰ Nu gällande ekonomiska planeringsramar framgår av regleringsbrevet för 2022, bilaga 2.

För att under 2022 kunna ingå ekonomiska åtaganden för anskaffning och vidmakthållande av materiel krävs att bemyndiganderamen för anslagsposterna 1:1.3 samt 1:3.2 utökas för budgetåret 2022. Även myndighetens förslag rörande bemyndiganderam 2023 som framgick av budgetunderlaget för 2023 behöver sannolikt omprövas.

Den nuvarande styrmodellen anger avslutningsvis att Försvarmakten ska hemställa om regeringens medgivande för materielinvesteringar samt förberedelse för materielinvesteringar inom anslaget 1:3 *Anskaffning av materiel och anläggningar* om investeringar överskrider 200 miljoner kronor, eller i övrigt medför förändringar av större betydelse för krigsorganisationens utveckling, påverkar regeringens handlingsfrihet, påverkar Sveriges relationer till andra nationer, eller är av särskild betydelse. Ett flertal av de förslag som redovisas i föreliggande redovisning kommer att behöva beslutas av regeringen då de uppfyller ett eller flera av de angivna kraven. Myndigheten vill i sammanhanget påminna om de förslag som beskrivs tidigare i avsnitt 7.

Beslut inom ovanstående tre områden krävs för att myndigheten ska kunna påbörja genomförande.

9. Risker

9.1. Risker inom ramen för beslutad tillväxt

9.1.1. Materieförsörjning

Centrala materielsystem inom samtliga stridskrafter behöver omsättas under kommande två försvarsbeslutsperioder, dvs. 2026–2035. Detta omfattar bl.a. stridsvagnar, stridsfordon, stridsflyg, specialflyg, fartyg, ubåtar och fordon. Tillgängligt ekonomiskt utrymme för investeringar, enligt de anslagsnivåer som ligger till grund för budgetunderlaget för 2023, kommer därmed i stor utsträckning behöva prioriteras mot omsättningsanskaffning för att säkerställa vidmakthållande av operativ förmåga.

Utöver ovanstående har Försvarmakten i budgetunderlaget för 2023 redovisat att det finns risker för försenade leveranser inom strategiska materielprojekt. Finansiering för de aktuella systemen behöver säkerställas bortom 2030. Försvarmaktens uppfattning är att dessa risker kvarstår.

9.1.2. Infrastruktur

De olika förslag som beskrivs i underlaget medför i många fall även behov av infrastruktur, antingen genom anpassningar av befintliga lokaler alternativt genom nybyggnation. Några kostnadsbedömningar eller realiserbarhetsprövningar inom området infrastruktur har ej slutförts på grund av den begränsade beredningstiden. Försvarmakten kommer att behöva fördjupa förslagen i detta avseende vid ett eventuellt genomförande.

9.1.3. *Finansiella risker*

Försvarsmakten har inom flera områden direkta och indirekta finansiella risker vad avser ränta, valuta, prisförändringar genom index samt förändringar i råvarupriser. Försvarsmaktens exponering mot marknadens prissättning av valutor är i huvudsak svenska kronans utveckling relativt Euro, US-dollar och brittiska pund kopplat till materielproduktionen.

Ränteläget påverkar Försvarsmakten kopplat till verksamhetsinvesteringar samt Fortifikationsverkets lånefinansierade investeringar i lokaler. Därtill påverkas även priset på FMVs nyttjande av kredit intill dess att ny finansieringsmodell är fullt implementerad.

Avseende utvecklingen av råvarupriserna påverkar priset på olja såväl drivmedel som uppvärmning. Därtill sätts priset i US-dollar vilket gör att slutpriset för Försvarsmakten bestäms både av valutaförändringar och av själva råvarupriset på olja. Detta talar för vikten av flexibilitet i finansiella villkor och låg grad av detaljstyrning.

o - 0 - o

Försvarets materielverk har lämnat positivt samråd på Försvarsmaktens svar (bilaga 2).

Försvarsmaktens svar har samverkats med Fortifikationsverket.

o - 0 - o

Detta svar har beretts enligt § 22 i instruktion för Försvarsmakten, varvid generaldirektören, produktionschefen, insatschefen, ekonomidirektören, chefsjuristen, chefen för den militära underrättelse- och säkerhetstjänsten samt chefen för ledningsstabens inriktningsavdelning har givits tillfälle att yttra sig.

o - 0 - o

Svaret har beslutats av överbefälhavaren general Micael Bydén. I den slutliga handläggningen har flottiljamiral Bo Berg, ekonomidirektören Helena Holmstedt, överstelöjtnant Anders Vestman och civilingenjör Mia Löw deltagit. Viceamiral Jonas Haggren har varit föredragande.

Micael Bydén

Överbefälhavare

Jonas Haggren

Sändlista

Försvarsdepartementet

H-Bilaga 1

ex 1

För kännedom

ÖB

ex 2

GD

ex 3

LEDS (INRI, PLANEK, KOM, TF, CIO, STAB)

ex 4-9

PROD

ex 10

INS

ex 11

MUST

ex 12

Arkiv

ex 13